

Misafir Editörden

“ETNOMÜZİKOLOJİ VE MÜZİK SOSYOLOJİSİ ÖZEL SAYISI”

Müzik, kendisine bağlı önemli sanatsal ve bilimsel disiplinleri olan geniş bir alandır. Öyle ki sanatsal anlamda olduğu gibi bilimsel anlamda da birçok alt disiplinleri bulunmaktadır. Üstelik bu sanatsal ve bilimsel disiplinler arasında da sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Müzik biliminin felsefe, mitoloji, sosyoloji, politika, etik, estetik, iletişim, eğitim, semiyoloji gibi sosyal bilimlerle bağlantısı olduğu gibi fizik, akustik, mühendislik, matematik gibi sayısal verilerle hareket eden bilimsel disiplinlerle de bağlantısı bulunmaktadır. Dolayısıyla bir müzikolog için, bu alt disiplinlerden her birine bütüncül olarak hâkim olabilmek mümkün değildir.

Bu bağlamda etnomüzikoloji ve müzik sosyolojisi, müzikoloji içerisindeki birbirine yaklaşım ve yöntem bilim bakımından en yakın iki alandır. Şöyle ki bu iki disiplin belirli noktalarda ayrışmakla birlikte belirli noktalarda kesişmektedir de. Ayrışan noktalardan başlayacak olursak etnomüzikoloji daha dar ölçekli topluluklarla, müzik sosyolojisi daha geniş ölçekli topluluklarla ilgilenme eğilimindedir. Bunun yanı sıra etnomüzikoloji, müziğin kültüre ve etnisiteye ilişkin olan durağan yönüyle ilgilenme eğilimindeyken müzik sosyolojisi müzik kültürünün değişen, modernleşen ve kitlelere ilişkin olan yönleriyle daha çok ilgilenme eğilimindedir. Bu bağlamda Max Weber, George Schimmel, Alfred Schutz, Pierre Bourdieu, Theodor Adorno gibi müzik sosyologları, aslında sosyoloji alanının yaklaşım ve yöntemlerini müzik alanına uygulayarak müzik sosyolojisi disiplininin oluşumunu sistematikleştirmeye çalışan sosyologlardır. Etnomüzikologlar ise, kültürel ve sosyal antropolojiye ilişkin yaklaşım ve yöntemleri müziğe uygulayarak etnomüzikoloji biliminin oluşumunu sağlarlar: Alan P. Merriam, Bruno Nettl, Jaap Kunst, Philip Bohlman gibi etnomüzikologlar, antropolojinin özellikle sosyal ve kültürel alt disiplinlerine ait yöntem, teknik ve yaklaşımları, yerel müziğe ilişkin uygulamaların kültürel analizini yaparken kullandıkları için alana ait araştırma yöntemlerinin ve teorik çerçevenin oturmasını sağlamışlardır.

Bu iki disiplin, özellikle kentleşen, modernleşen ve globalleşen dünyaya ilişkin müzik uygulamaları ve bu uygulamaların toplumlar ve topluluklarla ilişkisi yönünde yapılacak bir analiz içerisinde, birbirleriyle büyük ölçüde kesişimleri ve aralarında çok keskin bir ayırım olmadığı için, bu dergideki özel

sayımızın adını ne yalnızca müzik sosyolojisi ne de yalnızca etnomüzikoloji olarak adlandırmadık. Bunun yerine, özel sayımızın adını, “etnomüzikoloji ve müzik sosyolojisi” olarak adlandırdık. Özel sayımız, adından da anlaşıldığı gibi hem etnomüzikoloji hem de müzik sosyolojisi alanına giren çalışmalarını içerisinde barındırmaktadır.

Dergideki, *The Socio-Historical Background of the Classifications on Popular Music in Turkey and the West: A Comparison Between the Hierarchies of Taste* (Popüler Müziğin Türkiye’deki Sınıflandırılması Üzerine Sosyo-Tarihsel Bir Bakış: Beğenilerin Hiyerarşisi Arasında Bir Karşılaştırma) (yazar: Onur Güneş AYAS), *Müzik Sosyolojisinde Theodor W. Adorno'nun Yeri* (yazar: Mümtaz Levent AKKOL) başlıklı makaleler müzik sosyolojisi alanına girerken, *The Clash of Definitions: A Critical Review of Field and Fieldwork in Ethnomusicology* (Tanımların Çatışması: Etnomüzikolojideki Alan ve Alan Çalışması Üzerine Eleştirel bir Bakış (yazar: Ferhat ARSLAN), *Anadolu Sufiliğinin Oluşturduğu Çalgı Algısı Üzerine Kültürel Bir Analiz* (yazar: Banu MUSTAN DÖNMEZ - Mehmet Sadık DOĞAN), *Küreselleşmenin Seçkin Görünümü: Dünya Müziği Kategorisi olarak Roman Oyun Havası* (yazar: Zeynep Gonca GİRGİN), *Bağlama Eğitiminde Kültürel Kimliğin Temsili: Şahkulu Sultan Dergâhı Örneği* (yazar: Ali KELEŞ) başlıklı makaleler ise yöntemsel ve yaklaşımsal açıdan etnomüzikolojinin alanına girmektedir.

Sonuç olarak özel sayımızda, Theodor Adorno Sosyolojisi, Dünya Müziği türü içinde Roman Müziği, etnomüzikolojideki alan çalışması yöntemine ilişkin sorunsallar, Türk Popüler Müziğine ait sınıflandırmanın sosyo-tarihsel boyutları, Anadolu sufiliği kaynaklı çalgı algısının kültür analizi, çalgı eğitimi-kültürel kimlik ilişkisi gibi etnomüzikoloji ve müzik sosyolojisinin spesifik alanlarındaki konular işlenmiştir. Bu sayıda, dergimize ulaşan birçok makale önerisinden altısı, hakemlik sürecinden geçerek yayına kavuşmuştur.

Alternatif Politika dergisinin baş editörleri Rasim Özgür DÖNMEZ ve Gülçin Erdi LELANDAIŞ'e, etnomüzikoloji ve müzik sosyolojisi özel sayısı için misafir editör olarak yapmış oldukları nazik davetten dolayı teşekkür ediyorum. Bu sayının, özellikle Türkiye’de müzik bilimine ilişkin yeni bakış açılarına ve yeni ufuklara vesile olması dileklerle, bu alana ilgi duyan değerli okurlarımıza, akademisyenlerimize ve öğrencilerimize, şimdiden iyi okuma ve araştırmalar diliyorum. Saygı ve sevgilerimle....

Doç. Dr. Banu MUSTAN DÖNMEZ
Alternatif Politika “Müzik Sosyolojisi ve Etnomüzikoloji Özel Sayısı”
Misafir Editörü.